

Barúwa ya Paúli kwa Vaeféeso Mulongooryo

Barúwa kwa Vaeféeso, yaandikwa ni mutumwi Paúli. Na ^vyeene vyoónekanaa, barúwa ihi yaandikwa mpiindi i'ira na barúwa kwa Vakolosáai na Vafilípi, kati ya myaaka ya 60-62 keende Kirisitu ^avyaalwa. Paúli aandika barúwa iji, mpiindi ^ajáa manyololwii uko Róoma. Vamanyi va masáare viirámiraa Paúli noo aandika barúwa ihi kwa vaantu ^vamura Yéesu va Eféeso, na yeeye Paúli asaakáa barúwa ihi iriingirire kwa mpuka ja vaantu ^vamura Yéesu ja heehi na Eféeso (3:1; 4:1; 6:20).

Eféeso ni múuji mukulu ujáa, na ni uko isi ya Ásia Nduudi ujáa. Múuji uhú, ujáa wootaangikana sa nyumba nkulu ya mulungu muki wa Kigiríki ^asewáa Aritéemi (Mirimo ya Vatumwi 19:23-31). Mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu kura Eféeso ijáa yatiite kuruma kukulu kari Yéesu mpiindi ^ikaande, maa kaa, mpiindi ^jikaseese kuruma kwaavo kukakiima na isi (Wiivariyuli 2:1-7).

Paúli alúsa ^vyeene Mulungu avasaawula vaantu vaachwe baa weeru si inumbwa (1:4) na ^vyeene avalamurirya fuma uvii waavo kwa nduwo ya Mulungu, kwa njira ya kumuruma Yéesu Kirisitu (2:4-10). Afwaanirirya mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu na maviri, na Kirisitu noo matwe waachwe. Kei, avafwaanirirya na nyumba, na Kirisitu noo iweye ra kichuuri

^rakwaata iyo nyuumba (2:11-21). Akiindya mwiikalo ^wasaakwa wa ilóola ra vaantu valume na vaantu vaki (5:22-32), na kwa vaana na vala taáta waavo (6:1-4).

^Vyeene Kitáabu iki Chagavwa

Maryungu wa Mulungu wo saawula vaantu na kavalamurirya kwa nduwo yaachwe 1:1-2:22

Kimbiso cha Masáare Maaja ya Yéesu 3:1-21

Mwiikalo wa muntu ^amuruma Yéesu kuri weeru 4:1-5:21

^Vyeene vaantu ^vamura Yéesu vasaakwa vi-ikalan'ye 5:22-6:9

Mata yo lwira na Ikulu ra Mirimu Mivi 6:10-24

Lumbi

¹ Barúwa iyi yafúmire kuri niini Paúli mutumwi ^nasaawulwa ni Mulungu kwa kusaaka kwaachwe, sa ntumame murimo wa Kirisitu Yéesu.

Ni kvaandikira niise nyuunyu vaantu va Mulungu ^mwiikalaa múujii wa Eféeso, nyuunyu ^muri vo kiilaangiwa kwa kukundikaniwa kwaanyu na Kirisitu Yéesu.

² Nduwo na mwiikalo muja fuma kwa Mulungu Taáta wiitu na kwa Mweenevyoosi wiitu, Yéesu Kirisitu, jive na nyuunyu.

Ntálarya ja Mutimii ko Kundikaniwa na Kirisitu

³ Adumbwe Mulungu Taáta wa Mweenevyoosi wiitu, Yéesu Kirisitu. Yeeye atatalarya kwa kira ntálarya ya kuri weeru ^isoónekanaa ko tukundikan'ya na Kirisitu.

⁴ De weeru yumbwe, yeeye atusaawula tukundikaniwe na Kirisitu sa tave vaaja na si

tung'úurirwaa mbere yaachwe. Kwa kusaaka kwaachwe,

⁵ Mulungu alongoola lamula kutabweeyya vaana vaachwe kwa njira ya Yéesu Kirisitu. Abweeyya jeyyo sa noo ^vyeene eeriwa mutima.

⁶ Haaha tumudumbe Mulungu kwa nkongojima ya nduwo yaachwe nkulu, ^ng'eene atukung'untira ko tweera Mwaana waachwe. Yeeye amweenda manamamu.

⁷ Mulungu atununuula kwa njira ya sakami ya Yéesu, noo kusea, atusea kwa mbavariri uvi wiitu wasirire. Ivyo vyoónekya usungaati wa nduwo yaachwe

⁸ ^atukung'untira, kwa ukúlu wa tooti yaachwe na manyi waachwe.

⁹ Yeeye avariya muryungu waachwe wa fumbo kuri suusu ^mweene uvika keende aho kali. Uwo muryungu, uukiimikirirya ja ^vyeene asaaka kwa njira ya Kirisitu,

¹⁰ mpiindi ^ajivika ^jiri kiimana. Bweeyya ari viintu vyoosi vive isi ya wiimiriri wa Kirisitu, viintu ^viri kurumwii na ^viri aha weerwii.

¹¹ Kuri Kirisitu, suusu Vayahúdi tabweeyyiwa tave upaari, ^tukasaawulwe ja ^vyeene yeeye ajaa asaaka, yeeye alámula kira kiintu ja ^vyeene iimya neeja muryungu yaachwe.

¹² Abweeyya jeyyo, sa suusu ^tujaa va ncholo kukundikaniwa na Kirisitu, tave sa nkongojima ya Mulungu.

¹³ Haaha nyuunyu vaantu si ^muri Vayahúdi, mwateera isáare ra kimáari, noo kusea, Masáare Maaja ya kulamuririwa kwaanyu. Na ^makamurume Yéesu Kirisitu, Mulungu sa

oonekye nyuunyu ni vaachwe, avavikira mutooso wa Mutima Mhuja, ura ^iichuunga kvaheera.

¹⁴ Uwo Mutima Mhuja, noo chamuhúnda cha upaari wiitu fura atununuule kamwi,[☆] tave vaantu vaachwe kwa dumba ya nkongojima yaachwe.

Kudumba na Kuloomba

¹⁵ Vanaviitu, namudumba Mulungu sa masáare ayo yoosi. Kei nateera kumuruma kwaanyu Yésu Mweenevyoosi na ^vyeene mwaveenda vaantu voosi va Mulungu. Sa jeyyo,

¹⁶ si ninareka kumadumba Mulungu sa nyuunyu tuku, mpiindi ^noomuloomba Mulungu.

¹⁷ Nooloomba Mulungu wa Mweenevyoosi wiitu, Yésu Kirisitu, yeeye ^ari Taáta wa nkongojima, yeeye avaheere tooti na avataangye ^vyeene ari, sa mmutaange neejaneeja.

¹⁸ Kei nooloomba miiso ya mitima yaanyu yakukulwe sa mutaange kira ^cheene mooki-ilaangya, na ^cheene avaaniririra. Kiintu iki ni ura usungaati wa upaari wa nkongojima ^ihwáalarya, ura ^avalaha vaantu vaachwe.

¹⁹ Kei mutaange laviro lwa Mulungu ^vyeene luri lukulu munumunu kuri suusu ^tamuruma. Laviro ulu lukulu, noo lulura laviro lukulu munumunu

²⁰ ^Iweene Mulungu amafufurira Kirisitu. Kwa laviro lulo, amaviika mukonwii waachwe wa kulame, haantu ha laviro lukuluku kuri weeru ^isoónekanaa.[☆]

²¹ Haaha, yeeye atite laviro lukulu mweeri ya wiimiriri na utemi woosi, na kira irina ^riluswaa,

[☆] **1:14** Laanga 2 Vakórinto 1:22; 5:5. [☆] **1:20** Sabúuri 110:1.

si kuri weeru ihi vii tuku, maa kaa, baa kwa weeru
^iri kuuja.

²² Mulungu amheera Kirisitu wiimiriri wa vi-
intu vyoosi. Aho, akamvika kwa mpuka ya
vaantu ^vamura ave mwiimiriri wa viintu vy-
oosi.

²³ Avo vaantu ^vamura, ni maviri waachwe.
Kei avo vakimikirirya mrimo wa Yeesu, yeeye
akimikirirya kira kintu kira haantu.☆

2

Talamuririwa ni Mbavariri ya Mulungu

¹ Mpindi ^jilookire, mitima yaanyu ijaa yaakwya
sa ^vi waanyu na kumusiita kwaanyu Mulungu.

² Mpindi ijo, mwiikalaa uvii, mwatuubaa mavi
ya ihi weeru, na mwariteereraa Irimu. Iro Irimu,
noo rimiriraa mirimu mivi na ritamamaa mitimii
ya vaantu si ^vamuteraa Mulungu.☆

³ Suusu voosi tujaa turi vamwi vaavo aho
kali, tatuubaa ulaku wa ufumo wa wuntu wiitu
wa ^vi, takiimikirirya ulaku na kusaaka kwa
miryungu ya ufumo uwo. Naasu kwa ufumo
wiitu, tatamanyirirya na imalwii ikari ra nkalari
ya Mulungu ja avo vingi.

⁴ Maa kaa, Mulungu atiite usungaati wa
kulaanga na riiso ra wuja. Na sa viintu atweenda
munumunu,

⁵ na baa neembe tujaa twaakwya sa ^vi wiitu,
yeeye atuheera nkaasu ^akamufufule Kirisitu.☆ Ni
kwa nduwo ya Mulungu vii mwalamuririwa.

☆ **1:23** Laanga Varúumi 12:5; 1 Vakoriinto 12:27; Vaeféeso 4:10;
Vakolosái 1:19. ☆ **2:2** Laanga Vaeféeso 6:12; Tíito 3:3; Vakolosái
1:13. ☆ **2:5** Laanga Varúumi 6:4.

⁶ Kwa njira yo kundikaniwa na Kirisitu Yéesu, Muluungu atufufula na atuvika uko kari weeru [^]isoónekanaa, hamwi na Kirisitu Yéesu.

⁷ Muluungu abweeyya jeyyo, sa kari weeru [^]yookuwa oonekye usúngaati wa nduwo jaachwe [^]jisiina mihaka siku joosi. Yeeye atoonekya kuboohya uko ko tukundikan'ya na Kirisitu Yéesu.

⁸ Mwalamuririwa kwa nduwo ya Muluungu vii, kwa njira yo muruma Yéesu. Uko kalamuririwa, ufumo waachwe si nyuunyu tuku, maa kaa, kwafúmaa kwa Muluungu na ni kilungulungu cha bweete.

⁹ Kei, si kwa mirimo yaanyu tuku, sa muuntu yoyoosi adire kwiivaa kipeembe.

¹⁰ Muluungu atumba suusu ufya kwa mikono yaachwe, na abweeyya jeyyo ko tukundikan'ya na Kirisitu Yéesu. Sa jeyyo, tutumame mirimo miiwa [^]myeene Muluungu atwiimiryaa neeja twitumame.

Kudoman'ya Hamwi kwa Vaantu [^]Vamuruma Yéesu

¹¹ Haaha, nyuunyu ni vaantu si [^]muri Vayahúudi kwa ufumo, mwaanirirwaa “si [^]mwatwaalwa kibawii” ni Vayahúudi. Voovo viiyániriraa “[^]vatwaalwa kibawii.” Katwaalwa kibawii uko ni kwa maviri vii, na kwabwéeyyiwa na mikono ya vaantu vii.

¹² Kumbukiri mpindi jira nyuunyu mujáa kuli na Kirisitu, kei mujáa mwakerwa kuli na vaantu va Muluungu noo kusea Viisiraéli. Nyuunyu mujáa musiina mahákwi ura Muluungu [^]iichuunga kwa vaantu vaachwe tuku. Mwiikalaa aha weerwii baa cho kiilaangya tuku, na baa mujáa musiina Muluungu tuku.

13 Maa kaa, haaha kwa njira yo kundikaniwa na Kirisitu Yéesu, na kwa njira ya sakami yaachwe, mwaréetirwe na heehi na Mulungu, baa neembe mbere mujáa kuli ne.

14 Kirisitu areeta mwiikalo muna kuri suusu, Vayahúudi na vaantu si ^vari Vayahúudi. Atubweeyya tave kitoonge kimwi, akagirimula lukaande lo kwiisula, ulo ^lwatukeráa suusu.

15 ^Akatoole maviri waachwe, aseyya Miiro, ndairiri na tava jaachwe. Yeeye avaluman'ya Vayahúudi na vaantu si ^vari Vayahúudi vave kintu kimwi ko valuman'ya na yeeye. Jeyyo, noo ^vyeeene abweeyya tave na mwiikalo muna.

16 Yeeye ahindula mwiikalo ura ^wasaambuka ukava ^wabooha wa vaantu wa nkolo ijo iviri na Mulungu ko tweera musaláaba, na ura mwiikalo waavo wo kiikala ja kúri na nyaáu, ukulawa hara.

17 Yeeye Kirisitu muna akavariyula mwiikalo muna kwa vaantu si ^muri Vayahúudi, nyuunyu ^mujáa kuli na Mulungu na kei kwa Vayahúudi voovo ^vajáa va lukolo lwa Mulungu.

18 Jeyyo, kwa njira yaachwe, suusu voosi, Vayahúudi na vaantu si ^vari Vayahúudi, daha turi kutamanya na kwa Taáta kwa njira ya Mutima waachwe.

19 Haaha nyuunyu vaantu si ^muri Vayahúudi, si muri vayeni tuku. Nyuunyu ni vaantu wa Mulungu, noo kusea, vaantu wa ndu yaachwe.

20 Nyuunyu mwajeengwa mweeri ya mwaariryo ^wavikwa ni vatumwi na valáli na matwe va Ijiva, ne Kirisitu Yéesu noo iweye ikulu ra kichurii ^rakwaata nyumba.

21 Kuri yeeye Kirisitu, nyuumba yoosi yakwaataniwa neja na indoojeengwa kuva Kaaya Njija kuri Mweenevyoosi.

22 Ko lumaniswa ne, baa nyuunyu ni jeengwa mwiise hamwi na viingi, muve haantu Muluungu ikalaa kwa njira ya Mutima waachwe.

3

Murimo wa Paúli kwa Vaantu si Vari Vayahúudi

1 Sa jei, nini Paúli nachuungwa mnyololwii so vavariyurira Kirisitu Yéesu nyuunyu vaantu si muri Vayahúudi, noomuloomba Muluungu.

2 Kikomi mwateera Muluungu aanvika nive mwiimiriri waachwe wo varyiula nduwo yaachwe kwaanyu.

3 Muluungu aanyonekya kwa njira ya wiivariyuli, ihi fuumbo yaachwe ya keende kali, ja vyeene nalóngwäre kuvaandikira kwa ukufi.☆

4 Muri soma kira navaándikire, taanga muri vyeene namányire iyo fuumbo ya Kirisitu.

5 Fuumbo iyo si yakunukulwa kwa vaantu va mbyaala jalongoola tuku, ja vyeene haaha fuumbo ihi yakunukulwa ni Mutima kwa vatumwi vaaja na valáli na mutwe va Ijéva.

6 Fuumbo ihi, noo ihi, kwa njira ya Masáare Maaja, vaantu si vari Vayahúudi ni vapaari hamwi na Vayahúudi na vaava muviri umwi. Kei ko kundikaniwa na Kirisitu Yéesu, vahókeraa kwiichuunga kwa Muluungu kura avahaera.

7 Muluungu kwa wuya wa nduwo yaachwe, aansaawula ntumame murimo wo varyiula

☆ 3:3 Laanga Vaeféeso 1:9-10.

Masáare Maaja. Aampeera ayo, kwa ngururu jaachwe nkũũũ.

⁸ Baa neembe niini ndiri muduudi kalookya vaantu voosi va Mulungu, Mulungu aampeera nduwo yo tumama murimo uhu wo varyula kwa vaantu si vari Vayahúudi, usungaati uhwáalarya wa Kirisitu.

⁹ Kei nimawiyire pusu kira muntu kimbiso iki chaviswa keende aho kali ni Mulungu. Yeeye umbamba viintu vyoosi.

¹⁰ Haaha kwa njira ya mpuka ya vaantu vamuruma Yésu, tooti joosi ja Mulungu jitaangwe kwa viimiriri voosi va kuri weeru isóónekanaa.

¹¹ Mulungu atumama isáare iri ja vyeene ajáa iimya neeja keende aho kali, na kukiimikirirya kwa njira ya Kirisitu Yésu Mweenevyoosi wiitu.

¹² Haaha ko lumaniwa na Yésu na kumuruma kwiitu, suusu tatite kwiitema ko fika mbere ya Mulungu baa woowa tuku.

¹³ Sa jeyyo, noovaloomba kari musove mpima sa uturikiri mweene nooturya sa nyuunyu tuku. Uturikiri uhu, woovaretera nyuunyu nkongojima kwa siku jisiina uhero.

Kuloomba kwa Paúli kwa Vaantu va Eféeso

¹⁴ Sa jei, noochwaama mbere ya Mulungu Taáta,

¹⁵ yeeye noo ufumo wa nkolo joosi jaachwe ja uko kurumwii na ja weeru.

¹⁶ Noomuloomba avahere ngururu ko tweera Matima waachwe mitimii yaanyu kwa usungaati wa nkongojima yaachwe,

17 sa Kirisitu iikale mitimii yaanyu kwa njira ya kumuruma kwaanyu. Aho, kweenda kwaachwe kavaheere ngururu yo kiima neeja ja mati ^wabokerya miriri kamwi, na ja nyumba ^yajeengwa mwaarirywii wa kweenda.

18 Jeyyo, nyuunyu na vaantu voosi va Muluungu, mave na laviro lo taanga kweenda kwa Kirisitu ^vyeeene kwaliha, kwawariha, kwiingira naasii na ^vyeeene kwaambuka na mweeri.

19 Aho, taanga mari kweenda kwa Kirisitu, baa neembe si turi daha kukutaanga vyoovyovyoo. Aho, mukiimane kwa kira kintu, kwa ngururu ^jifumaa kwa Muluungu.

20 Adumbwe Muluungu, yeeye ^ari na ngururu jo tumama kulookya vira ^talóombaa au baa kwi-iririkana. Yeeye abweyyaa jei ko tweera ngururu ^jitumama isi yiswi.

21 Muluungu abweyyiriwe nkongojima kuri mpuka ya vaantu ^vamura Yésu na kwa njira ya Kirisitu Yésu, kwa mpindi joosi ^jisiina uhero. Kikomi.

4

Vaantu ^Vamura Yésu Vasaakwa Vave Kintu Kimwi

1 Haaha, nini ^nachuungwa so mutumamira Mweenevyoosi, noovakalaanya mwiikale mwiikalo ^woonekya kwaanirirwa kwaanyu.

2 Moosaakwa mndookiikiimya na isi na mutule. Mndootuurya mitima na mndookiivereka nyuunyu kwa nyuunyu ko kiiyenda.

³ Manyiki kukwaata neeja kura kuva kwaanyu kiintu kimwi, kura ^mwaheewa ni Mutima Muija. Mandoobweeyya jeyyo kwa mwiikalo muija.

⁴ Kwatiite muviri umwi na Mutima umwi, ja ^vyeeene mwaanirirwa ni Mulungu muve na kwi-ilaangya kumwi.

⁵ Kei kwatiite Mweenevyoosi umwi, kumuruma kumwi, ubatiso umwi,

⁶ na Mulungu umwi. Yeeye ni Taata wa voosi. Yeeye ni mweeri ya kira kiintu ari, na kutweera kira kiintu na kuri kira kiintu.

⁷ Maa kaa, kira muuntu umwi umwi kuri suusu, aheewa wuya kwa kipimo kwa kuboohya inda kwa Kirisitu.

⁸ Noo ^chooreka Masáare ^Yari Mpeho yalusa,
 “Yeeye ^akaambuke na kurumwii,
 anyahira vaantu ^vachuungwa,
 akavaheera vaantu vaachwe kilungulungu.”☆

⁹ Haaha isáare iri “^akaambuke na kurumwii,” ni che ralusa? Noo kusea, Kirisitu ajáa akiima na kuri weeru.

¹⁰ Yeeye ura ^akiima na isi, noo ^aambuka na mweirimweeri kulooka kurumu joosi. Abweeyya jeyyo, sa ameme weeru yoosi.

¹¹ Yeeye noo avavika vamwi vave vatumwi, vamwi vave valáli na mutwe, vamwi vave vavariyuli Masáare Maaja, vamwi vave valongooli na vakiindya va vaantu ^vamura Yéesu.

¹² Murimo wa avo voosi ni kuviimya neeja vaantu voosi va Mulungu, sa vatumame murimo wo jeenga muviri wa Kirisitu

☆ 4:8 Laanga Sabúuri 68:18.

13 fura tave kiintu kimwi kuri kuruma kwiitu na kumutaanga Mwaana wa Mulungu. Tave takangaala, na tufikire kukiimana kwa Kirisitu mweeneevyo,

14 sa tundiire kuva ja vasinga ^veene vatwáalwaa na kunu na kunu ni ukiindya ^wiisimiresimire. Noo kusea, vakiindya va ulongo si vari tukooovera kwa ukwaata na uweere waavo tuku.

15 Kiri vyoova jeyyo, suusu tukwaatye kikomi ko kiiyenda, sa tukule kwa kira kiintu na tumufikire Kirisitu, yeeye ^ari matwe wa vaantu ^vamura.☆

16 Kuri yeeye viintu vyoosi vya maviri vyakundikwa, vyakwaata ko tweera makwári. Aho, kwa nyambirirya yaachwe, maviri woosi wakúlaa ko kiiyenda na kunu kira kiintu cha maviri chootumama murimo waachwe.

Mwiikalo Mufya kwa Kirisitu

17 Haaha, kwa wiimiriri wa Mweenevyoosi ni kavalairirya niise, kari mündookiikala ja vaantu si ^vamura Mulungu tuku. Avo viikalaa ko tuuba miryungu yaavo ^yasaambuka.

18 Vaantu avo miryungu yaavo yingira kilwirya na vakerwa kuli na nkaasu ya Mulungu, sa ukoókoyo waavo na so fafya mitima yaavo.

19 Vaantu avo vasiina soni tuku. Mirimo yaavo ni kuyeenda ja kúri no tumama kira kosu. Ivyo noo viintu si ^viikinkimaa.

20 Maa kaa, nyuunyu si mwiikiindya masáare ya Kirisitu jeyyo tuku.

21 Nyuunyu mwateera masáare yaachwe na mwakiindiwa kimári ^kiri kuri Yéesu.

☆ 4:15 Laanga Vaeféeso 1:22; 5:23.

22 Mwakiindiwa kureka njira yaanyu mbi, na kureka wuntu waanyu wa kali. Wuntu uwo, wasambulwaa ni ulaku waachwe ukóoveraa.

23 Kei mwiikiindya kavalandula miryungu yaanyu ive mifya.

24 Haaha, ivikiri wuntu mufya mweene wumbwa wiifwaane na Mulungu. Wuntu uwo, wiifwaana ne kwa woloki wa kikomi, na wuja ufúmaa kari kimáári.

25 Haaha mureke kulusa uloongo. Kira umwi waanyu andoolusa kimáári kwa mwiiwaachwe sa suusu voosi tari viintu vya maviri umwi wa Kirisitu.

26 Muri kalala, kari murekere nkalari yaanyu ivabweeyye matumame uvi tuku. Mwaasu kari ukutumire na mukaari na nkalari tuku.

27 Kari mariheere Ikulu ra Mirimu Mivi nkalo tuku.

28 Ura iivaa, areke kwiiva, atumame marimo muja kwa mikono yaachwe sa ave na kiintu cho vaheera vara vakeehekerwa.

29 Kari mavi yafume kari nyuunyu tuku, maa kaa, maaja vii yara yari vajeenga viingi kwa kira voosaaka sa yave kanaáalo kwa vara vooyateera.

30 Kari mundoomoon'ya usungu Mutima Muja wa Mulungu tuku, yeeye noo avavaa mutooso sa siku ya ununuuli.✧

31 Haaha fweiti na kuli kuhumba, nkalari, kukorera nkalari, kwiitoola, kulongowererya na kira uvi.

32 Mundookiilaanga, maboohye mitima na mave na mbavariri nyuunyu kwa nyuunyu.

✧ 4:30 Laanga Vaeféeso 1:13.

Mundookiisea yasírire kwa mbavariri ja ^vyeene
Muluungu avasea yasírire kwa njira ya Kirisitu.

5

*Mwiikalo ^Wasaakwa kwa Vaantu ^Vamuruma
Yéesu*

¹ Sa jeyyo, mutuubiriryi Muluungu sa nyuunyu
mari vaana vaachwe ^aveenda munumunu.

² Mweende vaantu voosi mpiindi joosi, ja
^vyeene Kirisitu atweenda, akiitoola sa suusu,
akakwya ja mpóryo ^iri na iríra ^rabooha kwa
Muluungu.

³ Maa kaa, masáare ya uhanguti, kosu yoyoosi na
kudira kwiikinkima kari vindooluswa kari nyu-
unyu tuku, sa viintu ivi si vyasaakwa kwa vaantu
va Muluungu tuku.

⁴ Kei kari mundoolusa masáare ya soni, masáare
ya kikoókoyo na ya berereesi tuku, sa masáare
ayo yaviiha kwa vaantu va Muluungu. Maa kaa,
mundoomduumba Muluungu mpiindi joosi.☆

⁵ Sa mwataanga kikomi viintu ivi, mhanguti,
muntu ^abwéeyaa kosu, vaantu si ^viikinkimaa,
noo kusea vaantu ^viinamiraa vidabalaíyo, vaantu
ja avo, si vari hokera Utemi wa Kirisitu na wa
Muluungu vii kaa tuku.☆

⁶ Viintu ja ivi noo vibwéeyaa nkalaria ya
Muluungu ikorera kwa vara si ^vamutéeraa. Jeyyo
kari mukoooverwe na masáare matuhu ya muntu
yoyoosi tuku.

⁷ Kari mundoova hamwi na vaantu ^vatúmamaa
ayo tuku.

☆ 5:4 Laanga Vaeféeso 5:20; Vakolosái 3:15, 17. ☆ 5:5 Laanga 1
Vakorínto 6:9-10; Vagalatia 5:20-21; Vakolosái 3:5.

⁸ Hara kali, nyuunyu ni kilwiiryii mujáa. Maa kaa, haaha nyuunyu ni kiweerü so lumaníwa na Mweenevyoosi. Mündookiikala ja vaana va kiweerü.

⁹ Ni lüüsa niise jeyyo, sa kiweerü charéetaa ndiüwa ^jabooaha, noo kusea, wüüja woosi, mwiikalo wa üwoloki na kimáári.

¹⁰ Sa jeyyo, mündoosaakira yara ^yamweéryaa matima Mweenevyoosi.

¹¹ Kari mündoosaangirira kutumama nteendo ja kilwiirya ^jisiina kunáálo tukü, maa kaa, mündoopasula nteendo ijo kiweeriü.

¹² Kikomi ni soni baa kulüüsa nteendo jira ^vatumamaa kimbiso vaantu si ^vamumányire Mulüüngu.

¹³ Maa kaa, kooni nteendo ijo joosi javíikirwe kari kiweerü, koonekana jiri pwaa, sa marikwa jiri ni kiweerü.

¹⁴ Sa kira kiintü ^choónekanaa, chavíjaa kiweerü. Noo ^chooreka vyalüüswa,
 “Inüka weewe ^ulaala,
 fufuka fuma inkwyii,
 na Kirisitü kukumüríka ari.”*

¹⁵ Sa jeyyo, haaha, mülaange neeja mwiikalo waanyu, kari mündookiikala ja vaantu ^vasiina tooti tukü, kiri vyoova jeyyo, mündookiikala ja vaantu ^vari na tooti.

¹⁶ Kira mpiindi mündootumamira kureeta kunáálo, sa mpiindi iji ni mbi.

* **5:14** Masáare aya si yafuma mühákwii wa kali tukü. ^Vyeene vyoónekanaa masáare aya yafuma lwiimbwii lwa vaantu ^vamuruma Yéesu. Ülo lwiímbo lujáa lwatiite masáare fuma haantu ^hiisimiresimire ha Masáare ^Yari Mpeho, baa ja, Isáaya 26:19 na 60:1.

17 Sa jeyyo, kari mave vakoókoyo tukú, maa kaa, mündootaanga yara Mweenevyoosi ^yoosaaka mündootumama.

18 Kari mündooreeva diváai tukú, sa ureevi wasáambulaa mwiikalo wa muntú. Maa kaa, nyu-nyu moosaakwa mameme Mutima Múja.

19 Jeyyo, mündoolusika nyuunyu kwa nyuunyu kwa sabúuri, chímbó na kilumba cha mutimii, kunu moomwimbira no mndumba Mweenevyoosi mitimii yaanyu.

20 Siku joosi mündoomdumba Mulungu Taáta kwa kira kiintú kwa irina ra Mweenevyoosi wiitú, Yéesu Kirisitú.

21 Mündookiima na isi kari nyuunyu kwa nyu-nyu sa moomanyemya Kirisitú.

Vaki na Valume

22 Nyuunyu vaki, mwiikiimye na isi kwa valume vaanyu ja ^vyeene mwamanyémyaa Mweenevyoosi.☆

23 Sa mulume ni mutwe wa muki waachwe ja ^vyeene Kirisitú ari mutwe wa mpuka ya vaantú ^vamura, noo kusea maviri waachwe, ne noo Mulamuriri waavo.

24 Ja ^vyeene mpuka ya vaantú ^vamura Yéesu viikiimya na isi ya Kirisitú, baa nyuunyu vaki mwiikiimye na isi ya valume vaanyu kwa kira kiintú.

25 Naanyu valume, veendi vaki vaanyu ja ^vyeene Kirisitú☆ iiyenda mpuka ya vaantú ^vamura, yeeye iitoola akakwya sa vaantú ^vamura.

☆ 5:22 Laanga Vakolosáai 3:18; 1 Peéteru 3:1.

☆ 5:25 Laanga Vakolosáai 3:19.

26 Abweeyya jeyyo, sa avabweeyye mave vaaja kunu yoo vajirula ko vooyya kwa maaji isáarii raachwe.☆

27 Abweeyya jeyyo, sa yeeye iiretere mpuka ya vaantu ^vamura ^vari na nkongojima, vasiina lukwaalo, baa kei vasiina mareka, baa rimwi ^riri ja ayo tuku. Kiri vyoova jeyyo, vave vaaja na si ^vang'urirwaa.☆

28 Viivyo, valume voosaakwa vaveende vaki vaavo ja ^vyeene veenda miviri yaavo. Ura ^eenda muki waachwe, iiyenda yeemweene.

29 Kusiina muntu ^usula maviri waachwe mweeneevyo tuku, yeeye uhéeraa chóorya na ukwáataa neeja. Viivyo noo ^vyeene Kirisitu abwéeyya kwa mpuka ya vaantu ^vamura,

30 sa susu turi viintu vya maviri waachwe.

31 Masáare ^Yari Mpeho yalusa, “Sa jeyyo, muntu mulume avarékaa vala íyo na taáta waavo, akava kintu kimwi na muki waachwe, novo vaviri kuva vari maviri umwi.”☆

32 Masáare aya yatiite fuumbo nkulu, maa kaa, niini ni lusikira niise masáare ya Kirisitu na mpuka ya vaantu ^vamura.

33 Maa kaa, baa nyuunyu ni kuvawyira niise, kira muntu amweende muki waachwe ja ^vyeene iiyenda, na muki kari areke kamanyemya mulume waachwe tuku.

6

Vaana na Vavyiri Vaavo

☆ 5:26 Laanga Tíito 3:5. ☆ 5:27 Laanga 2 Vakorínto 11:2. ☆ 5:31 Laanga Ncholo 2:24.

1 Naanyu vaana, muntoovateera vavyiri vaanyu kwa kura kva kintu kimwi na Yésu Mweenevyoosi, sa kubweyya jeyyo ni uwoloki.

2 “Undoovanyemya vala taáta na íyo waanyu.” Uhu, noo ulairiri wa ncholo uri na kwiichuunga kweene Mlungu asea,

3 “Sa jeyyo, turya uri ntálarya na wiikale myaaka iri foo kuri ihi weeru.”☆

4 Naanyu vala taáta, kari muntoovasaakula vaana vaanyu tuku, kiri vyoova jeyyo, vareri ko vawolola mwiikalo waavo na kwa ukiindya wa Mweenevyoosi.☆

Vatúmwá na Veenenyuumba Vaavo

5 Naanyu vatúmwá, mave na matu kwa veenenyuumba vaanyu va kiwuntu kwa nyemi na ko tetema, kwa mutima woosi ja vyeene matámamiraa Kirisitu.

6 Kundoobweyyi jeyyo mpindi voovoona vii tuku, sa vavadumbirire, maa kaa, mudootumama jeyyo ja vatúmwá va Kirisitu, mudoobweyya jeyyo fuma mitimii ja vyeene Mlungu asaaka.

7 Mudootumama kwa mutima woosi, ja moomutumikira Mweenevyoosi, na si muntu tuku.

8 Kumbukiri, kira muntu ura abweyyaa vya-booha, ave mutúmwá au muntu ari húuru, hokera ari kilungulungu chaachwe fuma kwa Mweenevyoosi.☆

☆ 6:3 Laanga Ufumo 20:12; Nkumbukira ya Miiró 5:16. ☆ 6:4 Laanga Vakolosái 3:21. ☆ 6:8 Laanga Vakolosái 3:22-25.

9 Na nyuunyu veenenyuumba, kwa njira yiiyo, mûndoovabweyyirya vyabooha vatûmwa vaanyu, na kari mûndoovavuumba tukû. Kumbukiri mwatiite Mweenevyoosi umwi, na ni yeeye ^ari kurumwii, yeeye si asínanalaa tukû. ☆

Mata ya Mûlungû

10 Kukiimikirirya, noosaaka mûfafe na mahokere ngururu fuma kwa laviro lwa Mweenevyoosi.

11 Haaha, sumuli mata yoosi yo lwîira nkoondo ^mooheewa ni Mûlungû, sa mûdahe kukitira miryungû mivi ya Ikûûlû ra Mirimû Mivi.

12 Sa nkoondo yiitû si yoolwa na vaantû tukû, maa kaa, nkoondo yiitû ni yoolwa na mirimû mivi, milwi nkoondo ya kûri weerû ^isoónekanaa, ngururu na laviro lwa viimiriri va îhi weerû mbi.

13 Sa jeyyo, sumuli mata yoosi ^mooheewa ni Mûlungû sa mûdahe kusiindana sikû mbi ^iri kûja. ^Mûri hamûla kulwa, mwîime neeja.

14 Jeyyo, imi neeja, na kikomi kive ja lukova ^lwiimûtirwaa hirîi ni mulwi nkoondo, na uwoloki uve ja ngawo ^yiivîkirwaa ni mulwi nkoondo kipeembii sa ikitire miiwi.

15 Mpîima yo varyula Masáare Maaja ya mwi-ikalo mûja ive majewii yaanyu.

16 Hamwi na ivyo, kumuruma Yéesu ive ngawo yaanyu, sa mûdahe rimya miiwi ya mooto ya ura Mûvi.

17 Kulamuririwa kave ja kofîa ya chuûma ya mulwi nkoondo ^iivîkiraa mutwii, na isáare ra

Mulungu mukwaatirire mukonwii ja nyaasuka
^mooheewa ni Mutima Muija.

18 Mpiindi joosi na kwa kira kuloomba,
mundoooloomba Mulungu kwa ngururu ja
Mutima Muija. Hamwi na ayo, mukeeshe mpiindi
joosi, kunu moovaloombera kwa uyimiriryi
vaantu voosi va Mulungu.

19 Mundookunoombera baa niini sa kira ndiri
chungula mulomo, mpeeewe masáare yo lusa sa
ndahe kavariyula fuumbo ya Masáare Maaja ko
kiitema.

20 Niini ndiri mutumwi wa ayo Masáare Maaja na
noo ^chooreka ndiri manyololwii. Jeyyo noomberi
kwa Mulungu sa ndahe variyula ko kiitema ja
^vyeeene yasaakwa.

Lumbi yo Kiimikirirya

21 Tikiko mwaaniitu, na mutumami wo
kiilaangiwa kwa kura kukundikaniwa na
Mweenevyoosi, niini namweenda maatuku vii.
Yeeye vawyiira ari kira kiintu sa mutaange masáare
yaani na kira ^nootumama haaha.☆

22 Namutumire na kuri nyuunyu sa isáare iri,
nyuunyu mutaange masáare yiiswi na avaheere
mutima.

23 Vanaviitu, mwiikalo muija, kwiiyenda na ku-
muruma Yésu, ^kwafúmaa kwa Mulungu Taáta na
kwa Yésu Kirisitu Mweenevyoosi, kave na nyu-
unyu.

24 Nduwo ya Mulungu ive na vaantu voosi
^vamweenda Mweenevyoosi wiitu Yésu Kirisitu
kwa kweenda si ^kusíraa.

☆ 6:21 Laanga Vakolosáai 4:7; 2 Timotéo 4:12.

Rangi **Rangi Translation Project (New Testament)**

copyright © 2023 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rangi

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 8 May 2025

f1dc5da6-bc39-5ea5-ac13-942132b5feb6